

Дисципліна з підготовки доктора філософії:

ОК9 СУЧАСНА СТОМАТОЛОГІЯ: ІНТЕГРОВАНІЙ КУРС

Спеціальність	ІІ Стоматологія
Освітньо-наукова програма	Стоматологія, 2026
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Навчальний рік	2026-2027
Статус дисципліни (обов'язкова/вибіркова)	Обов'язкова, цикл професійної підготовки
Мова викладання	українська
Загальне навантаження	5,0 кредитів ЄКТС
Рік навчання / семестр	I рік / 1, 2 семестри
Укладач (і)	к.мед.н., доцент ЗВО Наталія ГАДЖУЛА terstom@vnmua.edu.ua
Викладач (і), гостьові лектори	д.мед.н, професор ЗВО Марія ШИНКАРУК-ДИКОВИЦЬКА д.мед.н, професор ЗВО Сергій ШУВАЛОВ д.мед.н, професор ЗВО Сергій ПОЛІЩУК к.мед.н, доцент ЗВО Богдан КОМНАЦЬКИЙ
Місце проведення, контакти	Кафедра терапевтичної стоматології Адреса: 21028, м. Вінниця, вул. Стуса 2, телефон +380432553759 terstom@vnmua.edu.ua gadzula@vnmua.edu.ua

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

АНОТАЦІЯ

Аспіранту винесені питання на формування понять, принципів, концепцій, що стосуються органів і тканин щелепно-лицевої ділянки людини та його впливу на організм людини, їх використання для пояснення фактів та прогнозування результатів наукових досліджень у сфері стоматології.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ

Метою викладання навчальної дисципліни “Сучасна стоматологія: інтегрований курс” є здобуття аспірантами знань, навичок та вмінь у сфері захворювань щелепно-лицевої ділянки, достатніх для виконання оригінального наукового дослідження, отримання нових фактів та їх впровадження у практичну стоматологію, науково-педагогічну діяльність та інші сфери життя.

Основними завданнями вивчення дисципліни “Сучасна стоматологія: інтегрований курс” є формування системи знань, професійних умінь і навичок, необхідних для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій.

2. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Навчальна дисципліна “Сучасна стоматологія: інтегрований курс” забезпечує набуття аспірантами наступних програмних компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність продукувати нові ідеї, розв’язувати комплексні проблеми стоматології і дотичні міждисциплінарні проблеми, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК03. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК04. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК05. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК06. Здатність аналізувати інформацію та приймати обґрунтовані професійні рішення.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в стоматології і дотичних до неї суміжних напрямів медицини і можуть бути опубліковані у провідних міжнародних наукових виданнях.

СК02. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проєкти в сфері стоматології та дотичні до них міждисциплінарні проєкти.

СК04. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність зі спеціальності «Стоматологія» у закладах вищої освіти.

СК05. Здатність генерувати нові ідеї щодо розвитку теорії та практики стоматології, виявляти проблеми, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в галузі охорони здоров’я, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень в стоматології.

СК06. Здатність застосовувати сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності.

СК07. Здатність критично аналізувати, оцінювати і синтезувати нові та комплексні ідеї у сфері стоматології та з дотичних міждисциплінарних питань.

СК10. Здатність до впровадження нових знань (наукових даних) в науку, освіту та інші сектори суспільства.

СК11. Здатність брати участь у нарадах, професійних об’єднаннях, наукових конференціях, форумах, конгресах, засіданнях наукових товариств, стажуваннях та мобільності.

Результати навчання

“Сучасна стоматологія: інтегрований курс” як навчальна дисципліна закладає фундамент для формування в подальшому інтегративних кінцевих програмних результатів навчання згідно з ОНП “Стоматологія”, галузі знань І Охорона здоров’я та соціальне забезпечення, спеціальності ІІ Стоматологія, а саме:

РН01. Мати концептуальні та методологічні знання зі стоматології та на межі предметних областей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.

РН02. Глибоко розуміти загальні принципи та методи наук про здоров’я людини, основні тенденції їх розвитку, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних наукових розвідках у сфері стоматології та у викладацькій практиці.

РН03. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень та прикладні проблеми стоматології державною та іноземними мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях.

РН06. Застосовувати загальні принципи та методи досліджень у сфері охорони здоров'я, а також сучасні методи та інструменти, цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення для провадження досліджень у сфері стоматології.

РН07. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проєкти медичної направленості, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі проблеми у сфері медицини.

РН09. Планувати і виконувати дослідження зі стоматології та з дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів та дотриманням норм професійної і академічної етики, біоетики, належної клінічної практики (GMP), критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань.

РН10. Розробляти та досліджувати моделі процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у сфері стоматології та у дотичних міждисциплінарних напрямках.

РН11. Впроваджувати результати наукових досліджень в освітній процес, медичну практику та суспільство.

3. РОЗПОДІЛ ЗА ВИДАМИ ЗАНЯТЬ ТА ГОДИНАМИ НАВЧАННЯ

Вид занять	Години
Лекції	20
Практичні заняття	50
Самостійна робота	80
Всього	150

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Тема лекції
1.	Сучасні концепції діагностики та лікування захворювань пародонту: мікробіологічні, імунологічні та регенеративні підходи.
2.	Захворювання слизової оболонки порожнини рота: діагностичні алгоритми, роль імунної системи та новітні методи терапії.
3.	Сучасні підходи до дентальної імплантації: цифрове планування, навігаційна хірургія.
4.	Регенеративні методики в хірургічній стоматології: остеопластика, фактори росту, PRF/PRP.
5.	Новітні технології в щелепно-лицевій хірургії: 3D-друк кісткових трансплантатів, особливості комп'ютерно-томографічних досліджень при травмі голови.
6.	Сучасні методи відновної хірургії обличчя.
7.	Сучасні погляди на патологію та діагностику порушень скронево-нижньощелепного суглоба, методи лікування.

8.	Застосування CAD/CAM технологій в ортопедичній стоматології.
9.	Особливості протезування на імплантатах.
10.	Сучасне матеріалознавство в ортопедичній стоматології.

№ з/п	Назви тем практичних занять
1.	Методи діагностики каріозних і некаріозних уражень твердих тканин зубів (клінічні, інструментальні, цифрові). Принципи профілактики та лікування. Планування комплексного лікування пацієнтів із множинними некаріозними ураженнями (клінічний розбір).
2.	Інноваційні підходи до відновлення зубів: мінімально інвазивне препарування, біоміметичні методи реставрації.
3.	Естетична стоматологія: цифрові протоколи (DSD, 3D-моделювання), цифрове визначення кольору. Художня реставрація фронтальної та бокової групи зубів. Вініри. Сучасні реставраційні техніки та інноваційні матеріали (нанокомпозити, ормокери, біоактивні композити).
4.	Діагностика та лікування пульпіту: біологічний (біокерамічні матеріали, клітинні технології, тканинна інженерія), хірургічний та комбінований методи.
5.	Діагностика апікального періодонтиту: конусно-променева комп'ютерна томографія, мікро-КТ у наукових дослідженнях, молекулярно-біологічні та імунологічні маркери.
6.	Нові підходи в ендодонтії: лазерна та фотодинамічна терапія, нанотехнології, сучасні методи обтурації, мікрохірургія. Повторне ендодонтичне лікування: 3D-навігаційні системи, біологічні методи терапії заапикальних уражень. Клінічний аналіз складних випадків.
7.	Класифікації хвороб пародонта (AAP/EFP 2017): порівняльний аналіз та сучасні діагностичні алгоритми. Біомаркери в діагностиці пародонтиту: сучасні підходи та перспективи.
8.	Пародонтит і системні захворювання: патогенетичні імуномодуючі механізми та міждисциплінарні стратегії лікування.
9.	Фармакотерапія в пародонтології: персоналізований підхід, локальні системи доставки лікарських засобів, пробіотики. Ведення ендо-періоуражень.
10.	Регенеративна та хірургічна пародонтологія: біоматеріали, PRF/PRP, клітинні технології, мікрохірургічні техніки.
11.	Інтеграція пародонтології та ортопедії: цифрове планування, протоколи шинування.
12.	Фізіотерапевтичні методи в стоматології: лазери, фотодинамічна терапія, плазмотерапія, Vector-терапія, озонотерапія.
13.	Аутоінфекційні, травматичні, мікотичні та ерозивно-виразкові ураження СОПР: етіологія, патогенез, сучасні методи діагностики та нові підходи до лікування.
14.	Системні та аутоімунні захворювання слизової оболонки порожнини рота: патогенетичні механізми, біомаркери у слині, таргетна терапія та особливості лікування пацієнтів із поліпрагмазією.
15.	Невідкладні стани в стоматології: патогенез алергічних реакцій, генетична схильність, профілактика.

16.	Передракові захворювання слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ: цитогенетичні та імуногістохімічні маркери, рання діагностика (liquid biopsy).
17.	Лабораторні методи у стоматологічних дослідженнях: протеоміка, метагеноміка, метаболоміка, in vitro / in vivo моделі.
18.	Цифрові технології в сучасній стоматології: CAD/CAM, 3D-друк, навігаційні хірургічні системи.
19.	Дентальна імплантація як інтегративний напрям: міждисциплінарні аспекти, сучасні тенденції.
20.	Інтегрований підхід до діагностики та комплексного лікування стоматологічних захворювань: міждисциплінарна взаємодія, персоналізація лікування та клінічний аналіз складних випадків.
21.	Цифрові технології в діагностиці та плануванні стоматологічного лікування: внутрішньоротове сканування, цифрова фотографія, 3D-візуалізація, СВСТ, цифрова інтеграція клінічних даних та спеціалізоване програмне забезпечення.
22.	Сучасні технології стоматологічних досліджень: цифрова морфометрія, 3D-моделювання, обробка та візуалізація експериментальних і клінічних даних.
23.	Впровадження результатів наукових досліджень у стоматологічну практику: доказовість, оцінка ефективності інноваційних методів та сучасні підходи до їх практичного застосування.
24.	Клінічна гнатологія та дисфункції скронево-нижньощелепного суглоба: сучасні методи функціональної діагностики, оклюзійний аналіз, цифрове планування та міждисциплінарні підходи до лікування.
25.	Диференційований залік.

№ з/п	Назви тем самостійної роботи
1.	Каріозні та некаріозні ураження твердих тканин зубів: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, принципи профілактики та лікування.
2.	Новітні методи реставрації твердих тканин зуба. Біоміметична стоматологія як міждисциплінарний напрям: сучасні наукові підходи.
3.	Пульпіт: сучасні уявлення про патогенез, роль мікробного біофільму та імунологічні аспекти.
4.	Періодонтит: патофізіологія, сучасні діагностичні та терапевтичні підходи.
5.	Сучасні технології в ендодонтичному лікуванні: механічна та медикаментозна обробка кореневих каналів, іригаційні системи, лазерні технології.
6.	Роль мікробіому порожнини рота в розвитку стоматологічних хвороб: дані метагеноміки.
7.	Сучасні підходи до діагностики та лікування пародонтиту.
8.	Персоналізована стоматологія: генетичні предиктори стоматологічних хвороб та індивідуалізація лікування.
9.	Сучасні системи доставки лікарських засобів у стоматології, біоактивні системи та перспективи персоналізованої фармакотерапії.
10.	Регенеративна медицина в стоматології: тканинна інженерія, клітинні технології, біоматеріали.
11.	Сучасні ортопедичні підходи до стабілізації зубів при захворюваннях пародонта: шинування, оклюзійна корекція та цифрове планування.
12.	Лазерні технології в стоматології.

13.	Захворювання слизової оболонки порожнини рота: діагностичні алгоритми та сучасні методи терапії.
14.	Міждисциплінарні аспекти лікування пацієнтів із супутньою соматичною патологією та роль міждисциплінарної команди у стоматології. Невідкладні стани в стоматології: клінічні алгоритми.
15.	Передракові стани та онкопатологія слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ: liquid biopsy та інші методи ранньої діагностики.
16.	Цифрова стоматологія: інтеграція CAD/CAM, 3D-друку, цифрового моделювання та навігаційних технологій у терапевтичній, хірургічній та ортопедичній стоматології.
17.	Сучасні методи відновної хірургії обличчя.
18.	Ортопедичні матеріали для виготовлення незнімних безметалевих конструкцій: 3D-друк та фрезерування.
19.	Міжнародні клінічні протоколи (EFP, ESE, AAE, NICE), методологія клінічних досліджень, принципи доказової медицини, біоетика та академічна доброчесність.
20.	Сучасні підходи до діагностики та лікування дисфункцій скронево-нижньощелепного суглоба.

Індивідуальні завдання: підготовка доповідей до участі у наукових заходах, реферативних конференціях, тренінгах. Наукове практичне дослідження або огляд наукової літератури з актуальних проблем стоматології, написання тез доповідей або статей за результатами роботи, участь у клінічних розборах, науково-практичних конференціях, засіданнях.

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Інтерактивні та проблемно-орієнтовані методи. Case Study складних клінічних випадків. Проблемно-орієнтоване навчання: формулювання клінічних та наукових проблем, які вирішуються з використанням доказової бази. Семінари-дискусії: аналіз та критична оцінка останніх публікацій у провідних рецензованих медичних журналах. Дослідницько-орієнтовані методи: розробка дизайну дослідження відповідно до наукового інтересу здобувача. Пошук, відбір статей та синтез доказів відповідно до теми заняття. Гостьові лекції/вебінари: залучення фахівців-практиків та вчених, які представляють інноваційні методи в стоматології.

6. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ ДИСЦИПЛІНИ – диференційований залік.

7. ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Поточний контроль на практичних заняттях	Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до цілей і завдань теми та спрямований на оцінювання рівня сформованості клініко-аналітичних, дослідницьких і професійно-комунікативних компетентностей здобувачів. У межах поточного контролю застосовуються такі методи: ■ тестування та письмове/усне опитування з акцентом на аналіз клінічних ситуацій; ■ розв'язання проблемно-орієнтованих завдань, що передбачають обґрунтування клінічних рішень на основі доказової медицини; ■ контроль і експертна оцінка практичних
--	--

	навичок, зокрема інтерпретації результатів лабораторних та інструментальних досліджень; ■ аналіз клінічних кейсів із формуванням аргументованих клініко-наукових висновків. Оцінювання результатів поточного контролю здійснюється за традиційною п'ятибальною шкалою відповідно до чинного Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова.
Підсумковий контроль дисципліни – диференційований залік	Підсумковий контроль засвоєння дисципліни проводиться у формі диференційованого заліку у другому семестрі на завершальному практичному занятті. Підсумкове оцінювання передбачає: ■ усну відповідь на теоретичне питання з елементами критичного аналізу сучасних наукових і клінічних джерел; ■ вирішення інтегрованого проблемного завдання, що потребує обґрунтування діагностично-лікувальної тактики з позицій доказової та персоналізованої стоматології.
Контроль виконання самостійної роботи	Контроль виконання самостійної роботи, яка передбачена в межах тем разом з аудиторною діяльністю, здійснюється під час поточного контролю на відповідних практичних заняттях. Оцінювання засвоєння тем, винесених виключно на самостійну роботу і не охоплених аудиторними заняттями, проводиться під час диференційованого заліку та враховується в підсумковій оцінці з дисципліни.

8. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Форма підсумкового контролю успішності навчання: оцінка з дисципліни (диференційований залік) аспіранта складається з суми балів за поточну успішність та балів, отриманих за диференційований залік.

Форма поточного контролю успішності навчання: сума балів поточного контролю визначається на основі оцінок поточної навчальної діяльності аспіранта зі всіх тем за традиційною 4-бальною системою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно) з подальшим перерахунком у 120-бальну шкалу.

9. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання знань здійснюється згідно Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (посилання [https://www.vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи](https://www.vnmu.edu.ua/Загальна%20інформація/Основні%20документи))

Поточний контроль	За чотирьох бальною системою традиційних оцінок: 5 «відмінно», 4 «добре», 3 «задовільно», 2 «незадовільно»
Залік	За 200-бальною шкалою (середня арифметична оцінка за семестр конвертується в бали) Зараховано: від 122 до 200 балів Не зараховано: менше 122 балів (див. Шкалу оцінювання)
Підсумковий контроль з дисципліни	Оцінка за диференційований залік: 71-80 балів – «відмінно» 61-70 балів – «добре» 50-60 балів – «задовільно» Менше 50 балів – «не задовільно»/не склав
Оцінювання дисципліни	Поточна успішність – від 72 до 120 балів (конвертація середньої традиційної оцінки за практичні заняття за 120-бальною шкалою): 60% оцінки за дисципліну Підсумковий контроль – від 50 до 80 балів: 40% оцінки за дисципліну Індивідуальна робота – від 2 до 12 балів Сумарно від 123 до 200 балів.
Засоби контролю успішності навчання	Теоретичні питання, проблемно-орієнтовані ситуаційні завдання, результати лабораторних та інструментальних методів дослідження

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для диференційованого заліку
180-200	A	Відмінно Добре Задовільно
170-179,99	B	
160-169,99	C	
141-159,99	D	
122-140,99	E	
60-121,99	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-59,99	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання знань аспіранта

Оцінювання усної/письмової відповіді під час поточного контролю

Оцінка «відмінно»

Оцінка «добре»

Оцінка «задовільно»

Оцінка «незадовільно».

Оцінювання виконання практичних навичок під час поточного контролю

Оцінка «відмінно».

Оцінка «добре».

Оцінка «задовільно».

Оцінка «незадовільно».

Оцінювання виконання тестових завдань під час поточного контролю

Оцінка «відмінно».

Оцінка «добре».

Оцінка «задовільно».

Оцінка «незадовільно».

Оцінка «відмінно» виставляється аспіранту, який при проведенні тестового контролю допускається не більше 10% неправильних відповідей (обсяг правильних відповідей 90-100%). Під час розв'язання клінічно-орієнтованих тестових завдань надає правильні відповіді на всі питання до тесту.

Оцінка «добре» виставляється аспіранту, який під час тестового контролю допускає не більше 20% помилок (обсяг правильних відповідей 80-89%). Під час розв'язання клінічно-орієнтованих тестових завдань надає правильні відповіді на більшість питань до тесту.

Оцінка «задовільно» виставляється аспіранту, який робить помилки не більш, ніж в 40% тестових завдань (обсяг правильних відповідей 60,5-79%). Під час розв'язання клінічно-орієнтованих тестових завдань надає правильні відповіді тільки на деякі питання до тесту.

Оцінка «незадовільно» виставляється аспіранту, який при тестовому опитуванні правильно розв'язує менше 60% тестових завдань. Під час розв'язання клінічно-орієнтованих тестових завдань не може надати правильні відповіді на питання до тесту.

Оцінювання самостійної роботи

Оцінювання самостійної роботи аспіранта здійснюється під час поточного та підсумкового контролю засвоєння тем відповідного модулю або дисципліни на підставі оцінювання демонстрації виконання практичних навичок, усної відповіді на теоретичне питання, тестування або розв'язання ситуаційних задач, відповідно до тем для самостійного опанування.

Оцінювання проміжного контролю (залік)

Проміжний контроль зараховують, якщо аспірант засвоїв певний розділ дисципліни в повному обсязі, про що свідчить поточне оцінювання кожного практичного заняття. Для оцінювання проміжного контролю проводять підрахунок середньої арифметичної традиційної оцінки за семестр.

Оцінювання усної відповіді під час підсумкового контролю (диференційований залік)

Оцінка «відмінно».

Оцінка «добре».

Оцінка «задовільно».

Оцінка «незадовільно».

Оцінювання виконання практичних навичок

Оцінка «відмінно» виставляється аспіранту, який, знає хід та послідовність виконання практичної навички, демонструє правильне виконання необхідних практичних навичок, та вірно з чіткими формулюваннями узагальнень та висновків.

Оцінка «добре» виставляється аспіранту, який допускає неточності при виконанні практичної навички, але здатний самостійно виявити допущені помилки та може продемонструвати виконання практичної навички в цілому.

Оцінка «задовільно» виставляється аспіранту, який знає основи практичного завдання, але зазнає труднощів при виконанні, не може продемонструвати повну правильну послідовність практичних навичок, не може трактувати в повному обсязі результати проведених досліджень.

Оцінка «незадовільно» виставляється аспіранту, який не може продемонструвати виконання практичної навички.

Оцінювання індивідуальної роботи аспіранта

Нарахування індивідуальних балів здійснюють на підставі Положення про організацію навчального процесу у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи>).

12 балів – додаються до оцінки з дисципліни аспіранту, який отримав призове місце (I-III) на Всеукраїнському конкурсі наукових робіт молодих вчених з наявністю друкованої роботи.

10 балів – додаються до оцінки з дисципліни аспіранту, який отримав призове місце (I-III) на внутрішньовузівській конференції молодих вчених з наявністю друкованої роботи.

8 балів – додаються до оцінки з дисципліни аспіранту за участь (без призового місця) у міжвузівській/міжнародній науковій конференції з наявністю друкованої роботи.

6 балів – додаються до оцінки з дисципліни аспіранту за участь (без призового місця) у внутрішньовузівській конференції молодих вчених з наявністю друкованої роботи.

10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Навчальний контент (конспект або розширений план лекцій), плани практичних занять, самостійної роботи, питання, методичні вказівки, завдання або кейси для поточного та підсумкового контролю знань і вмінь здобувачів, навчальні фантоми та муляжі, технічні засоби навчання (комп'ютери з доступом до мережі Internet, використання відео- та фототеки).

11. ПОЛІТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Здобувач освіти має право на отримання якісних освітніх послуг, доступ до сучасної наукової та навчальної інформації, кваліфіковану консультативну допомогу під час вивчення дисципліни та опанування практичними навичками. Політика кафедри під час надання освітніх послуг є студентоцентрованою, базується на нормативних документах Міністерства освіти та Міністерства охорони здоров'я України, статуті університету та порядку надання освітніх послуг, регламентованого основними положеннями організації навчального процесу в ВНМУ ім. М.І. Пирогова та засадах академічної доброчесності. Виконання навчальних завдань і робота за дисципліною має відповідати вимогам “Кодексу академічної доброчесності та корпоративної етики ВНМУ ім. М.І. Пирогова” (https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/kodex_akad_dobro.PDF).

Дотримання правил розпорядку ВНМУ, техніки безпеки на практичних заняттях. Інструктаж з техніки безпеки, поведіння під час сигналу «Повітряна тривога» проводиться викладачем на першому практичному занятті та на початку кожного аудиторного заняття.

Пропуски занять. Відпрацювання пропущених аудиторних занять, повторне проходження контрольних заходів, а також процедури оскарження результатів проведення контрольних заходів здійснюються згідно “Положення про організацію освітнього процесу для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова” (https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/pologPhD_org.pdf).

Порядок допуску до підсумкового контролю з дисципліни наведений в Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи>). До підсумкового контролю допускаються студенти, які не мають пропущених невідпрацьованих практичних занять та отримали середню традиційну оцінку не менше «3».

Вирішення конфліктних питань. При виникненні непорозумінь та претензій до викладача через якість надання освітніх послуг, оцінювання знань та інших конфліктних ситуацій, студент повинен подати спершу повідомити про свої претензії викладача. Якщо конфліктне питання не вирішено, то аспірант має право подати звернення до завідувача кафедри згідно Положення про розгляд звернень здобувачів вищої освіти у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи>).

Політика в умовах змішаного навчання. Порядок змішаного навчання регулюється Положенням про запровадження елементів дистанційного навчання у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи>). Основними навчальними

платформами для проведення навчальних занять є Microsoft Teams, Google Meets. Порядок проведення практичних занять, відпрацювань та консультацій під час дистанційного навчання оприлюднюється на веб-сторінці кафедри (<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра пропедевтики внутрішньої медицини/ Студенту).

Зворотній зв'язок з викладачем здійснюється через месенджери (Viber, Telegram, WhatsApp) або електронну пошту (на вибір викладача чи студента) в робочий час.

12. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Навчально-методичне забезпечення дисципліни оприлюднено на сайті кафедри. Маршрут отримання матеріалів <http://www.vnmu.edu.ua/кафедра-терапевтичної-стоматології> /аспіранту

ЛІТЕРАТУРА

Основна (базова):

1. Матеріали лекцій кафедр терапевтичної, хірургічної та ортопедичної стоматології.
2. Терапевтична стоматологія: у 4 томах: підручник. Т.1. Пропедевтика терапевтичної стоматології / М. Ф. Данилевський, А. В. Борисенко, Л. Ф. Сідельнікова та ін.; за ред. А. В. Борисенка. - 4-е вид., випр. - К.: ВСВ «Медицина», 2020. – 456 с.
3. Терапевтична стоматологія: У 4-х томах: підручник. Т.2. Карієс. Пульпіт. Періодонтит. Ротовий сепсис. – 3-тє вид. Рекомендовано МОЗ / За ред. А.В. Борисенка. – К., 2020. – 592с.
4. Терапевтична стоматологія. Том 3. Захворювання пародонта: Підручник у 4 томах, том 3 присвячений захворюванням пародонта. Автори: М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, М.Ю. Антоненко та інші; за редакцією А.В. Борисенка. Видання друге, перероблене і доповнене. – 2020. – 664 с.
5. Терапевтична стоматологія: у 4 томах. Том 4. Захворювання слизової оболонки порожнини рота: підручник / М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, О.Ф. Несин та ін. – 2-е видання. – К. «Медицина». – 2021. – 640 с.
6. Щелепно-лицева хірургія: підручник / О.О. Тимофєєв. – 3-є видання. – Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». – 2022. – 792 с. (чорно-білі) + 40 кольор.
7. Ортопедична стоматологія. Національний підручник: за ред проф. Рожка М.М., проф. Неспрядька В.П. 2020 Підручник / М.М. Рожко, В.П. Неспрядько, І.В. Палійчук та ін.: за ред М.М. Рожка, В.П. Неспрядька. – К. ВСВ «Медицина», 2020. – 720 с.

Допоміжна:

8. Пропедевтика терапевтичної стоматології. Навчально-методичний посібник / М.Ю. Гончарук-Хомин, О.Я. Білінський, І.Ю. Гангур. – 2024 року.
9. Терапевтична стоматологія: Захворювання пародонта : навчально-методичний посібник до практичних занять з терапевтичної стоматології / М. Ю. Гончарук-Хомин, М. І. Балєга. – Ужгород, 2024. – 85 с.
10. Терапевтична стоматологія: Патологія пародонту та СОПР : навчально-методичний посібник до практичних занять з терапевтичної стоматології / Гончарук-Хомин М.Ю., Ньорба Бобиков М.М. – Ужгород:, 2024. – 177 с.
11. Терапевтична стоматологія для лікарів-інтернів. Частина 1. Карієс та його ускладнення: навчальний посібник / П.М. Скрипников, К.О. Удальцова, В.І. Шинкевич, О.А. Писаренко, Л.М. Хавалкіна, Ю.В. Тимошенко, С.І. Геранін. – Полтава: Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ), 2023.
12. Практична пародонтологія: 2-е видання / Кеннет Ітон, Філіп Овер. – Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». – 2023. – 335 с. (кольорові).
13. Клінічна пародонтологія та імплантологія за Ньюманом і Карранзою: 14-е видання: в 2-х томах, переклад / Майкл Г. Ньюман, Перрі Р. Клоккевольд, Сатіш Елангован та ін. – К. «Медицина». – 2025. – 1543 с.

14. Профілактика стоматологічних захворювань: Підручник для підготовки студентів, лікарів-стоматологів-інтернів та практикуючих лікарів-стоматологів. Автори: Л.Ф. Каськова, Л.І. Амосова, О.О. Кулай та інші.
15. Кіцера Н. І., Ковальчук Л. Є., Рожко М. М. Генетична патологія і її стоматологічні прояви. Навчальний посібник для стоматологів, сімейних лікарів, генетиків. Івано-Франківськ – Львів. «Фоліант», 2021. – 240 с.
16. Медицина невідкладних станів. Екстрена (швидка) медична допомога: підручник / І.С. Зозуля, А.О. Волосовець, О.Г. Шекера та ін. – 5-е видання. – К. «Медицина». – 2023. – 560 с.
17. Кандидоз порожнини рота: діагностика і лікування / Фесенко В.І., Глазунов О.А. – «Новий світ-2000». – 2023. – 235 с.
18. Антибактеріальна терапія в стоматології / Петрова Т.А., Островська Г.Ю., Луценко Р.В. та ін. – «Магнолія». – 2023. – 296 с.
19. Клінічна фармакологія: навчальний посібник / М.В. Хайтович, Г.В. Зайченко, І.О. Афанасьєва та ін. Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». – 2024. – 335 с. (чорно-білі).
20. Фармакологія: підручник / І.В. Нековаль, Т.В. Казанюк. – 10-те вид., переробл. і доповн. – К.: ВСВ «Медицина», 2022. – 552 с.
21. Фармакологія за Рангом і Дейлом: пер. 9-го агл. вид. у 2 томах. Т.2 / Джеймс М. Ріттер, Род Флавер, Грем Гендерсон, Юн Конг Лоук, Девід Мак'юен, Гамфрі П. Ранг; наук. ред. пер. : Ганна Зайченко, Микола Хайтович. – К.: ВСВ «Медицина», 2022. – 342 с.
22. Фармакотерапія з фармакокінетикою: підручник для здобувачів закл. вищ. освіти / І. В. Кіреєв, О. О. Рябова, Н. В. Жаботинська та ін.; за ред. І. В. Кіреєва. — Самост. електр. вид. — Харків : НФаУ, 2023. — 378 с.
23. Фармакотерапія в нейростоматології: Навчальний посібник / Луценко Р.В., Капустник Ю.О., Сидоренко А.Г. – Львів: "Магнолія 2006", 2024. – 328 с.
24. Моделювання анатомічної форми зубів: підручник / П.С. Фліс, Т.М. Банних, А.М. Бібик, С.Б. Костенко. – 2-е видання, Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». – 2025. – 352 (чорно-білі) + 20 кол.
25. Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія дитячого віку: підручник / Л.Я. Яковенко, В.Г. Черкасов, І.Л. Чехова та ін. – 2-е видання. – Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». – 2022. – 496 с. (кольор.).
26. Судова стоматологія: підручник / Б.В. Михайличенко, А.М. Біляков, В.В. Франчук. – Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». - 2024. – 263 (ч-б) + 4 кол.
27. Техніка виготовлення знімних протезів: підручник / П.С. Фліс, Т.М. Банних. – 3-є видання, Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». – 2024. – 264 (чорно-білі) + 32 кол.
28. Лабораторні етапи виготовлення ортопедичних конструкцій зубних протезів: навчально-наочний посібник / М.М. Рожко, Т.М. Дмитришин, І.В. Палійчук та ін. / Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». – 2024. – 222 с. (кол.)
29. Propaedeutics of therapeutic dentistry. The textbook for higher education applicants of dental and foreign faculties of higher education institutions of Ministry of health of Ukraine/ I.M. Tkachenko, I.Y. Marchenko, M.A. Shundryk, Z.Y. Nazarenko, S.A. Pavlenko, O.V. Pavlenkova, A.I. Sydorova, Y.Y. Vodoriz, N.M. Brailko / "Magnolia 2006", 2023. – 423p.
30. Tetyana Zaporozhets, Olena Tkachenko, Svitlana Tryniak. Dental Physiology. Study manual in English.-Lviv: "Magnolia 2006", 2023. – 166 p.
31. Kaskova L.F., Yanko N.V. Preclinical manual of paediatric therapeutic dentistry. – Lviv: «Magnolia 2006», 2024. – 108 p.
32. Diagnosis and Management of Oral Mucosal Lesions. An Issue of Oral and Maxillofacial Surgery Clinics of North America / / by Neel Bhattacharyya (Editor), Donald Cohen (Editor), Elsevier; 1st Edition, 2023. – 240 p.

33. A Guide to Clinical Differential Diagnosis of Oral Mucosal Lesions / Michael W. Finkelstein; Emily Lancel; John W. Hellstein, 2023. – 95 p. <https://assets.ctfassets.net/nglyjmvvpp62/78XdWWzSRvvWBIAocvuJKL/b232c1ed3b75f84bdd6654e3669100/ce110.pdf>
34. Romanos G. E. Advanced Laser Surgery in Dentistry. – John Wiley & Sons, 2021.
35. Enno Schmidt. Diseases of the Oral Mucosa. – 2021. – 550 p. DOI: <https://doi.org/10.1007/978-3-030-82804-2>
36. Gehrig, Jill S, and Daniel E Shin. Foundations of Periodontics for the Dental Hygienist. Sixth edition. Burlington, MA: Jones & Bartlett Learning, 2023.

Нормативні документи:

1. [Стандарт медичної допомоги «Анестезіологічне забезпечення в амбулаторній стоматології»](#) (Наказ Міністерства охорони здоров'я України 27 березня 2025 року № 555).
2. [Клінічна настанова, заснована на доказах «Анестезіологічне забезпечення в амбулаторній стоматології»](#) (Наказ Міністерства охорони здоров'я України 27 березня 2025 року № 555).
3. [Стандарт медичної допомоги «Карієс зубів»](#) (Наказ Міністерства охорони здоров'я України 23 травня 2024 року № 869).
4. [Клінічна настанова, заснована на доказах «Карієс зубів»](#) (Наказ Міністерства охорони здоров'я України 23 травня 2024 року № 869).
5. [Стандарти медичної допомоги «Дентоальвеолярна травма»](#) (Наказ Міністерства охорони здоров'я України 17 лютого 2023 року № 314).
6. [Стандарт медичної допомоги «Рациональне застосування антибактеріальних і антифунгальних препаратів з лікувальною та профілактичною метою»](#) (Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 23.08.2023 № 1513).

ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ

1. Сайт кафедри <http://www.vnmu.edu.ua/кафедра-терапевтичної-стоматології>
2. Електронна адреса сайту бібліотеки університету: <http://www.library.vnmu.edu.ua>
3. Національна наукова медична бібліотека України: <http://www.library.gov.ua/>
4. Всесвітня організація охорони здоров'я <http://www.who.int/en/>
5. МОЗ України <https://moz.gov.ua/>
6. Центр громадського здоров'я МОЗ України <https://phc.org.ua/kontrol-zakhvoryuvan>
7. Електронний ресурс [http://dental-ss.org.ua/load/kniga_stomatologia/5]
8. Українська академія парадонтологів: <https://uaperio.org>
9. Українська асоціація парадонтологів: <https://aiukraine.com.ua>
10. Асоціація стоматологів України: <https://www.udenta.org.ua>
11. Англomовна текстова база даних медичних та біологічних публікацій: <http://www.pubmed.com>
12. Англomовний веб-ресурс для лікарів та інших професіоналів охорони здоров'я: <https://emedicine.medscape.com>

Силабус з дисципліни “Сучасна стоматологія” обговорено та затверджено на засіданні кафедри терапевтичної стоматології (протокол № 1, від “26” серпня 2026 року).

Відповідальна за курс професор ЗВО Марія ШІНКАРУК-ДИКОВИЦЬКА

(підпис)

Завідувачка кафедри професор ЗВО Марія ШІНКАРУК-ДИКОВИЦЬКА

(підпис)